

Nr 479

Av herr Fagerlund m. fl., om statsbidrag till Sveriges schackförbund.

(Lika lydande med motion nr 424 i Första kammaren)

Sveriges schackförbund omfattar 9 000—10 000 aktiva, tävlingsspelande medlemmar fördelade på ca 400 klubbar i 26 distriktsförbund. Schackförbundet leder och understödjer efter förmåga en fritids- och hobbybetonad schackverksamhet inom olika organisationer som exempelvis De vanföras riksförbund, Handelsflottans välfärdsråd samt korporationsschack m. m.

Tidvis har Schackförbundet i mån av ledartillgång och ekonomiska resurser kunnat i samarbete med socialstyrelsen etablera schackgrupper på ett antal ungdomsvårdsskolor samt fångvårdsinrättningar. Denna verksamhet, som mött stort intresse och fungerat väl, har på grund av bristande resurser inte kunnat upprätthållas kontinuerligt.

Sveriges schackförbunds ungdomsverksamhet har förhållandevis bred omfattning. Ca 40 % av de redovisade omkring 10 000 medlemmarna torde vara i åldrarna 14—22 år. Fritidsgruppverksamheten omfattar omkring 2 000 grupper med schack på programmet, de flesta administrerade av andra ideella ungdomsorganisationer, organiserade inom skolor eller annan kommunal verksamhet eller tillkomna på helt privat initiativ. Givetvis är det viktigt att Schackförbundet stödjer denna gruppverksamhet genom att ställa ledare och instruktörer till förfogande samt genom att ge metodisk handledning. Under de senare åren har Schackförbundet inom vart och ett av sina 26 distrikt tillsatt en ungdomskonsulent som har att samordna och effektivisera åtgärderna för att nå ungdomen. Dessa ungdomskonsulenter arbetar helt oavlönat på fritid. Ungdomsledarkurser har regelbundet hållits, och ett stort antal ledare har utbildats. Tävlingsverksamheten har utbyggts kraftigt, och de unga svenska schackspelarna har väl hävdats sig i internationella tävlingar.

En försiktig uppskattning av antalet aktiva unga schackspelare i fritidsgrupper, skolklubbar, kommunal verksamhet och korporationer utvisar 30 000—40 000 regelbundet verksamma ungdomar.

Även bland de äldre är det schackliga intresset och aktiviteten långt mera utbredd än Sveriges schackförbunds medlemssiffror utvisar. Det regelbundna tävlingsmässiga schackspelet har stor utbredning inom korporatio-

ner, idrotts- och andra organisationer samt i enskilda grupper. Schackprogram i TV och radio kan redovisa stort intresse, och efterfrågan på handledning är stor. Ett starkt Sveriges schackförbund med förmåga att tillvarata detta intresse är av stor betydelse i den ökande fritidens samhälle.

Utomlands tillmäts schackspelets fostrande, kulturella och sportsliga innehåll stor betydelse. I väst har allt flera stater, men främst och tidigast Holland, England, Island och Västtyskland, tillfört schackorganisationerna samt skol- och ungdomsschacket ekonomiska resurser efter ungefär samma grunder som respektive länders idrottsrörelser. I Danmark åtnjuter Dansk Skakunion anslag av tipsmedel.

De svenska schackspelarna inser allt allmännare den fysiska idrottsutbildningens betydelse för den intellektuella prestationsförmågan, och de unga schackspelarna har regelbundet samlats till läger och idrottslig träning t. ex. i Vålådalen och vid idrottsinstitutet på Bosön. Schackförbundets arbete har i mycket med idrottsrörelsen parallella målsättningar och arbetsuppgifter. Det siktar på tävlingsverksamhet, det tillvaratar de fostrande momenten i tävlingen samt träningen och förberedelserna för tävlingsdeltagandet under kamratliga och regelmässiga former.

Ekonomiskt är emellertid förutsättningarna helt olika. Åtskilliga idrottsgrenar kan räkna med avsevärda åskådarrinkomster vid sina arrangemang, och en stor del av idrottens verksamhet kan finansieras på så sätt. Schackspelet kan inte attrahera några större åskådarskaror trots att problem och spelade partier väcker stort intresse och aktivitet när de publiceras. Kanske borde det räknas schackspelet till godo att det snarare lockar till aktivitet än till passivt åskådrintresse.

Anslagsmässigt har schackspelet glädjande nog under senare år i viss omfattning åtnjutit våra myndigheters intresse. Enstaka punktanslag av statsmedel på upp till 5 000 kr. har beviljats vid olika internationella arrangemang. Under de senaste åren har också anslag till den ungdomliga schackverksamheten på 15 000 kr. beviljats ur lotterimedelsfonden. I övrigt har Schackförbundet i anslagsavseende helt varit hänvisat till de över skolöverstyrelsen utgående stimulansanslagen till ungdomsverksamheten.

Riksidrottsförbundet tillfördes under år 1962 ur fonden för idrottens främjande 12 906 600 kr. Under år 1963 beviljades Riksidrottsförbundet ur samma fond anslag på 14 708 100 kr. Den senare summan utgör utslagen på RF:s redovisade ca 1,5 milj. medlemmar i runt tal kr. 9:10 per medlem. Under budgetåret 1962/63 erhöll Riksidrottsförbundet därutöver från kungl. skolöverstyrelsen till ungdomsledarkurser 98 499 kr. samt till fritidsgruppverksamhet 4 210 648 kr., sammanlagt 4 309 147 kr. De sammanslagna bidragen under innevarande budgetår innebär växande siffror. Under 1962/63 utgjorde de över skolöverstyrelsen utgående medlen ca $\frac{1}{4}$ av RF:s budget på 16 988 062 kr.

Schackförbundets verksamhet är i vissa avseenden likartad och skulle

kunna vara det i ännu högre grad om resurserna så tillät. Exempelvis skulle schack för handikappade vara en ytterst viktig uppgift. Korrespondenschackspel och -tävlingar har en viktig funktion för den långvarigt sjuke eller för den som helt enkelt bor isolerat.

Schackspelet fordrar inga stora anläggningar. Det utövas med billig materiel. Det når växande grupper av det svenska folket, och det kan utövas i alla åldrar. Verksamheten lägges dels på idrottslig basis och fordrar nationellt och internationellt tävlingsutbyte med därtill hörande förberedelse för representationsspelarna, dels omfattar schackverksamheten en bred hobbybetonad fritidsverksamhet som erfordrar en rätt kostnadskrävande administration. De samhällligt nyttiga och sociala uppgifterna är många, och schackspelets positiva möjligheter i fostrande riktning är uppenbara.

Ett statligt stöd till schackverksamheten, konstruerat efter något så när samma grunder som stödet till idrotten, skulle gynnsamt påverka de lokala klubbarnas möjligheter att med samhällligt stöd på ett effektivt sätt utveckla sin verksamhet. Som det nu är tvingas schackorganisationerna att medvetet begränsa sin verksamhet, och de har i en del fall till och med nödgats avveckla kostnadskrävande men angelägna sociala uppgifter som fordrat organisation, ledare och medel som inte stått till buds.

Under hänvisning till ovanstående hemställer undertecknade,

att riksdagen i skrivelse till regeringen ger uttryck för uppfattningen att Sveriges schackförbunds verksamhet principiellt må jämföras med övrig idrottsrörelse och i enlighet härmed beviljas årliga anslag, som i princip beräknas på samma sätt som anslag till den fysiska idrotten, samt att Sveriges schackförbund för budgetåret 1964/65 tilldelas ett statsanslag om 50 000 kronor.

Stockholm den 25 januari 1964

Bengt Fagerlund

Nils Kellgren

Henry Allard

Lars Eliasson

Henning Gustafsson

i Skellefteå
